

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан гуманітарно-педагогічного
 факультету
 Д.Д. Станіславова
 22 серпня 2020 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Основи спеціальної психології з практикумом роботи з дітьми з особливими освітніми потребами**

Освітньо-професійна програма **Психологія**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(и)	Руденок Алла Іванівна
Профайл викладача	http://psy.khnu.km.ua/rudenok-alla-ivanivna/
E-mail викладача(ів)	rudenok-alla@ukr.net
Контактний телефон	+380965452260
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=6798
Навчальний рік	2020-2021
Консультації	Очні: понеділок 4-я пара, аудиторія 3-403а; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Форма семестрового контролю		
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	4	7	5,0	150	56	28		28		94				+

Анотація дисципліни

Актуальність дисципліни визначається: необхідністю впровадження інтеграційних процесів у системі освіти; необхідністю формування з високим рівнем професійної компетентності психолога, здатного працювати з дітьми з особливими освітніми потребами. Знання, розуміння та впровадження принципів, методів, форм організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами дозволить студентам у майбутній професійній діяльності встановлювати психолого-педагогічну взаємодію з такими дітьми. Дисципліна «Основи спеціальної психології з практикумом роботи з дітьми з особливими освітніми потребами» є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

При викладанні дисципліни використовуються традиційні та сучасні технології, зокрема: лекції-візуалізації (з використанням відео і презентацій), практичних занять (аналіз конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань); самостійної роботи (підготовка інформаційного повідомлення, план-конспект, табулювання, індивідуальне завдання). Під час навчання використовуються такі методи і прийоми як бесіда, дискусія, обговорення у міні-групах.

Пререквізити; Психологія здоров'я та психогігієна. Вікова та педагогічна психологія. Основи клінічної психології. Основи психологічної корекції. Робота психолога з дітьми різного віку; **кореквізити:** Психологічна реабілітаційна робота. Кризова психологія та віктимологія. Переддипломна практика. Кваліфікаційна дипломна робота.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів фундаментальних уявлень та знань з основ спеціальної психології для забезпечення психолого-педагогічної діагностики дітей з порушеннями психофізичного розвитку та надання їм психологічної допомоги в ході освітнього процесу.

Завдання дисципліни – розглянути закономірності психічного розвитку дитини з порушеннями психофізичного розвитку; ознайомити з методами і засобами психологічної діагностики порушень розвитку; надати необхідних знань та сформувані необхідні навички для організації корекційно спрямованої навчальної та виховної роботи.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: досконало володіти психологічною термінологією та основними поняттями; характеризувати індивідуальні особливості дітей з особливостями психофізичного розвитку; показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; інтерпретувати, оцінювати та узагальнювати інформацію і дані про стан розвитку дитини та її психічних процесів; знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами; застосовувати основні теоретичні та практичні методи аналізу та оцінки стану психофізичного розвитку осіб, які потребують корекційних і реабілітаційних освітніх послуг; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни.

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Загальні питання теорії спеціальної психології	Загальні питання теорії спеціальної психології	Визначити основні етапи історії становлення спеціальної психології» (інформаційне повідомлення) Створити схему взаємозв'язку спеціальної психології з іншими науками та галузями психології (таблиця).	8	[5] с.3-56
2	Види, причини та класифікація порушень у розвитку людини	Види, причини та класифікація порушень у розвитку людини	Охарактеризувати причини відхилень у розвитку (план-конспект). Вчення Л. С. Виготського про дефект та його структуру (інформаційне повідомлення).	8	[1] с.54-75
3	Психологічні особливості розумово відсталих дітей	Психологічні особливості розумово відсталих дітей	Психологічні особливості дітей розумово відсталих дітей (презентація). Заповнити таблицю «Ступені порушення інтелекту».	8	[1] с.110-137, [3] с.130-143, [5] с. 97-115
4	Психологічні особливості розвивально-корекційної роботи з розумово відсталими дітьми	Психологічні особливості розвивально-корекційної роботи з розумово відсталими дітьми	Підібрати методики та наочний матеріал для оцінки розвитку мислення дітей з інтелектуальними порушеннями (індивідуальне завдання).	6	[2] с.74-80, [5] с.116-124
5	Психолого-педагогічна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку	Робота психолога з дітьми з затримкою психічного розвитку	Здійснити порівняльний аналіз психічного розвитку при порушеннях розумового розвитку та затримці психічного розвитку. Обрати по одній з форм проявів порушень інтелектуального розвитку та ЗПР. Заповнити порівняльну таблицю.	6	[1] с.137-158, [3] с.72-83, [5] с.126-145
6	Психологічні особливості осіб із порушеннями слуху	Психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями слуху	Заповнити таблицю «Порівняльна характеристика особливостей розвитку дітей з порушенням слуху» (таблиця).	6	[1] с.76-89, [2] с.41-42, [3] с.99-115, [5] с.153-179

7	Психологія осіб із порушеннями зору (тифлопсихологія)	Психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями зору	Заповнити таблицю «Порівняльна характеристика особливостей розвитку дітей з порушеннями зору» (таблиця). Підготовка до тестового контролю	8	[1] с.90-109, [2] с.37-38, [3] с.116-129, [5] с.180-203
8	Психолого-педагогічна характеристика дітей з мовленнєвими порушеннями	Робота психолога з дітьми з мовленнєвими порушеннями	Підібрати вправи для корекційних занять з метою покращення рівня розвитку пізнавальних процесів та особистісного розвитку й оформити наочний матеріал до них (індивідуальне завдання).	6	[1] с.175-187, [2] с.60-69, [5] с.205-217
9	Психологічні особливості осіб із порушеннями опорно-рухового апарату	Психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями опорно-рухового апарату	Визначити особливості структури інтелектуального дефекту при дитячому церебральному паралічі (план-конспект).	6	[1] с.158-175, [2] с.42-45, [3] с.84-98, [5] с.218-232
10	Психологічні особливості осіб з розладами спектру аутизму	Психологічні особливості осіб з розладами спектру аутизму	Систематизувати специфічні особливості розвитку дитини з аутизмом відносно когнітивної, емоційної та поведінкової сфери особистості (таблиця).	6	[1] с.187-190, [2] с.46-48, [5] с.234-246
11	Підходи та методи корекційно-розвивальної роботи з аутистичними дітьми	Підходи та методи корекційно-розвивальної роботи з аутистичними дітьми	Підготувати презентацію про особливості надання корекційно-розвивальної та соціально-реабілітаційної допомоги дітям з розладами аутистичного спектру. Обрати один терапевтичний напрямок.	6	[1] с.190-207, [3] с.162-179, [5] с.246-253
12	Психологічні особливості осіб із складними порушеннями розвитку	Психологічні особливості осіб із складними порушеннями розвитку	Охарактеризувати можливості психічного розвитку та компенсації дитини зі складною структурою порушення (на прикладі сліпоглухоти) (інформаційне повідомлення).	6	[1] с.208-219, [5] с.271-276
13	Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг	Загальна характеристика сучасної системи освітньо-корекційних послуг	Проаналізуйте нормативно-правові акти, які забезпечують освітні послуги для дітей з психофізичними порушеннями (таблиця).	8	[1] с.220-245, [3] с.30-69
14	Психологічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання	Психологічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання	Підготуйте інформаційне повідомлення на тему: «Психолог інклюзивного закладу: десять кроків до вдосконалення» (доповідь). Заповнити таблицю «Основні переваги інклюзивної освіти».	8	[1] с.254-275, [2] с.7-16, [4] с.30-69

Примітка: * Лекції та практичні заняття проводяться щотижня – дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни

або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перерахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>). Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми навчання складається з таких елементів: усне опитування, тестовий контроль, самостійна робота, семестровий контроль (іспит). Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу, але не здав семестровий контроль (іспит), вважається невстигаючим.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота				Семестровий контроль
УО	ТК	Інформ. повідомлення	План-конспект	Таблиці	Індивід. завдання	Іспит
Т: 1-14	Т: 1-7, 8-14	Т: 1,2,4,5,11,12,14	Т: 2, 9	Т: 1,3,5,6,7,10,13,14	Т: 4, 8	
ВК: 0,2	0,2	0,2				0,4

Умовні позначення: УО – усне опитування; ТК – тестовий контроль; Т – тема; ВК – ваговий коефіцієнт.

Пропущене заняття студент зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

Критерії оцінювання за видами робіт

Усне опитування

«Відмінно» – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст теми заняття, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні практичних задач чи ситуацій, самостійної роботи, досконало володіє понятійним апаратом з теми, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його під час усної відповіді; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, при опрацюванні понятійного апарату з теми або при аналізі практичного завдання.

«Задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні самостійної роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в понятійному апараті, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Тестовий контроль

Тестування відбувається у Модульному середовищі для навчання ХНУ. Студент може пройти тест письмово за умови здачі заборгованості або відсутності технічних можливостей для комп'ютеризованого проходження тесту.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Для кожної теми, що виноситься на тестовий контроль, розроблений окремий тестовий блок, що містить 10 завдань. Вірна відповідь за кожне завдання в один бал. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, наведена у таблиці.

Сума балів за тестові завдання	0–4	5–6	7–8	9–10
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів (СРС)

Оцінка за інституційною шкалою	Інформаційне повідомлення	План-конспект	Таблиці	Індивідуальне завдання
Відмінно	<p><u>Доповідь</u>: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.</p> <p><u>Презентація</u>: відповідність змісту презентації темі; наявності правильного оформлення презентації; дотримання всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту.</p>	<p>Містить всі структурні компоненти конспекту, основна наукова інформація систематизована і представлена в конспекті, науковий і фактичний матеріал оформлений аргументовано і доказово, наявна висока аргументованість висновків.</p>	<p>Глибоко і у повному обсязі розкрито зміст навчального матеріалу, якість виконання навчального завдання на високому рівні; проявлено самостійність виконання завдання та творчий підхід у виконанні завдання.</p>	<p>Адекватність представлених матеріалів для дітей з певним порушенням розвитку, Відповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу, Оригінальність представлених матеріалів в аспекті методичного наповнення.</p>
Добре	<p>Доповідь: глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p><u>Презентація</u>: виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.</p>	<p>Робота містить всі структурні компоненти. Основна наукова інформація систематизована і представлена в описі. Студент виявив знання в обсязі означеної проблеми. Матеріал роботи представлений логічно, обгрунтовано. Студент здатний самостійно опрацьовувати матеріал і оформлювати його у цілісну роботу, але не вистачає власних суджень.</p>	<p>Глибоко і у повному обсязі розкрито зміст навчального матеріалу, якість виконання навчального завдання на високому рівні; проявлено самостійність виконання завдання та творчий підхід у виконанні завдання наявні незначні помилки.</p>	<p>Адекватність представлених матеріалів для дітей з певним порушенням розвитку, Оригінальність представлених матеріалів в аспекті методичного наповнення Спостерігається невідповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу.</p>
Задовільно	<p><u>Доповідь</u>: виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку</p> <p><u>Презентація</u>: виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.</p>	<p>Студент виявляє вміння працювати з науковими, методичними джерелами. Має утруднення в узагальненні, систематизації матеріалу. Методичні поради незмістовні. Відсутнє власне бачення розв'язання проблеми. Робота має більш описовий ніж аналітичний характер.</p>	<p>Не в повному обсязі відтворено зміст навчального матеріалу, можливі суттєві помилки у виконанні завдання, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.</p>	<p>Розроблений матеріал не в повній мірі відповідає особливостям розвитку дітей з певним порушеннями, наочний матеріал містить зайві компоненти, спостерігається невідповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу.</p>

Незадовільно	Доповідь: матеріал не відповідає темі. Презентація: виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.	Неякісне оформлення роботи. Студент відтворює незначну частину завдання, діє в межах поставлених умов, але виконання їх поверхове.	Оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до виконання завдання.	Розроблений матеріал не відповідає особливостям розвитку дітей з певним порушеннями.
--------------	--	--	--	--

Семестровий контроль (іспит)

Семестровий контроль (іспит) відбувається у письмовій формі. Після перевірки письмової роботи викладач може запитати студента про зміст тої чи іншої відповіді.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: два теоретичних питання, п'ять тестових завдань та одне завдання практичного характеру. Кожне завдання оцінюється за чотирибальною інституційною шкалою. Узагальнена оцінка за іспит виводиться як середньоарифметичне з усіх завдань та округлюється відповідно до інституційної шкали.

Оцінювання теоретичних завдань. При оцінюванні беруться до уваги наступні критерії: правильність, повнота, глибина та усвідомленість відповіді, а також послідовність викладення відповіді, вміння формулювати та викладати думки, аргументувати свою позицію.

Критерії оцінювання теоретичних завдань

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі, грамотно, логічно і обґрунтовано відповів на поставлені теоретичні питання, вміло використовуючи понятійний апарат. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Зміст питань розкрито повно, показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але твердження не завжди обґрунтовані, у змісті і формі питань є окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді.
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний.

Оцінювання тестового завдання. Тестове завдання передбачає репродуктивне відтворення знань шляхом відбору правильної відповіді із запропонованих. Завдання не передбачають виходу за межі чітко окресленого кола понять і допускають лише одну правильну відповідь. За кожен правильну відповідь нараховується один бал. Максимальна кількість балів за тестове завдання – 5.

Відповідність кількості балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Оцінювання практичного завдання. Професійна спрямованість практичного завдання передбачає вміння творчо застосовувати набуті знання та навички, передбачати та вирішувати проблемні ситуації, які можуть зустрітись в майбутній професійній діяльності.

Критерії оцінювання практичного завдання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент повно і правильно, грамотно і логічно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав детальні і обґрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент повно і правильно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав правильні, але недостатньо детальні і недостатньо обґрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент неповно відповів на питання практичного завдання, у відповіді допустив неточності і суттєві помилки. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
Незадовільно	Студент не відповів або відповів неправильно на питання практичного завдання, не зміг використати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка за семестр згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75 – 5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Сутність спеціальної психології.
2. Концепції та теорії інвалідизації.
3. Історія становлення спеціальної психології.
4. Предмет та задачі спеціальної психології.
5. Взаємозв'язок спеціальної психології з іншими галузями психології.
6. Взаємозв'язок спеціальної психології з іншими науками.
7. Принципи спеціальної психології.
8. Методи спеціальної психології.
9. Чинники порушень в психічному розвитку.
10. Класифікація порушень психічного розвитку.
11. Онтогенез та дизонтогенез.
12. Сутність феномену порушення розвитку.
13. Характеристика понять: норма, патологія, дефект, інвалідність.
14. Структура порушення розвитку.
15. Механізми формування системних порушень в розвитку психіки.
16. Загальні та специфічні особливості відхилень розвитку.
17. Компенсація, корекція та реабілітація, як категорії спеціальної психології.
18. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку.
19. Загальна характеристика особистісних особливостей дітей та підлітків з порушеннями розвитку.
20. Загальна характеристика дизонтогеній за типом ретардації.
21. Олігофренія та її класифікація за етіологією.
22. Чинники виникнення розумової відсталості.
23. Ступені розумової відсталості.
24. Класифікація психічного недорозвитку (за Д.М.Ісаєвим).
25. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей.
26. Затримка психічного розвитку.
27. Чинники виникнення ЗПР.
28. Класифікація дітей з ЗПР (за К.С.Лубовським).
29. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з ЗПР.
30. Сутність сурдопсихології, предмет та задачі.
31. Чинники порушень слуху.
32. Класифікація порушень слуху.
33. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з порушеннями слуху.
34. Тифлопсихологія – предмет та задачі.
35. Чинники порушення зору.
36. Класифікація порушень зору.
37. Загальна характеристика особливостей психічного розвитку дітей з порушеннями зору.
38. Логопсихологія – предмет та задачі.
39. Чинники первинних мовних порушень.

40. Класифікація мовних порушень.
41. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з порушеннями мовлення.
42. Порушення опорно-рухової сфери – дитячий церебральний параліч (ДЦП).
43. Чинники виникнення ДЦП.
44. Форми ДЦП.
45. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з ДЦП.
46. Загальна характеристика поняття аутизму.
47. Класифікація розладів аутичного спектру.
48. Базові діагностичні критерії аутизму.
49. Основні положення про аутизм.
50. Характеристика особистості дитини з аутизмом.
51. Загальний огляд проблеми диференційної діагностики.
52. Методичні засади діагностично-корекційно-розвивальної роботи.
53. Методи та методики діагностики дітей різних категорій з особливостями психофізичного розвитку.
54. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.
55. Суб'єкти впливу корекційно-розвивальної роботи.
56. Професійно важливі якості психолога для роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.
57. Порядок прийому дітей до спеціальних дошкільних навчальних закладів.
58. Основні міжнародні документи в галузі прав осіб з порушеннями психофізичного розвитку.
59. Закони України про право на освіту дітей з особливими потребами.
60. Нормативно-правові акти, які регламентують інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами.
61. Структура спеціальної освіти в Україні.
62. Характеристика закладів для дітей раннього і дошкільного віку з психофізичними порушеннями.
63. Стан спеціального навчання та інтегрування дітей з порушеннями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір України.
64. Особливості впровадження інклюзивної освіти в Україні.

Рекомендована література

Основна література

1. Колишкін О. В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб. / О. В. Колишкін. – Суми: Університетська книга, 2013. – 392 с.
2. Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. – Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 273 с.
3. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки навчальний посібник / С. П. Миронова, О. В. Гаврилов, М. П. Матвеева; за заг. ред. С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 264 с.
4. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / С. П. Миронова. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. – 164 с.
5. Пахомова Н. Г. Спеціальна психологія: навч. посіб. для студентів спец. 6.010105 – "Корекційна освіта" / Н. Г. Пахомова, М. М. Кононова; Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава: АСМІ, 2015. – 359 с.
6. Хохліна О. П. Основи спеціальної психології: курс лекцій / О. П. Хохліна. – Київ, 2011. – 101 с.

Додаткова література

7. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: навч.-мет. пос. / кол. упорядн.: О. О. Патрикеева, Н. З. Софій, І. В. Луценко, І. П. Василяшко; під заг. ред. В. І. Шинкаренка. – Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2013. – 96 с.
8. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / укладачі Н. В. Засркова, А. О. Трейтяк. – Київ, 2016. – 68 с.
9. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019. – 304 с.
10. Ленів З. П. Арттерапія в інклюзивній освіті / З. П. Ленів // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія: зб. наук. пр. – Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – Вип. 11. – С. 96-98.
11. Маркова Н. В. Тифлопедагогічне обстеження дошкільників з порушеннями зору: метод. посіб. / Н. В. Маркова, Т. Л. Рисович. – Дніпропетровськ, 2015. – С. 15.
12. Компанець Н. М. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ: навч.-метод. посіб. / Н. М. Компанець, І. В. Луценко, Л. В. Коваль. – Київ: Видавнича група «Атопол», 2018. – 100 с.
13. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та слуху / Вавіна Л. С., Глушенко К. О., Засенко В. В., Софійчук С. О., Кобильченко В. В., Колупаєва А. А., Мерсіянова Г. М., Сухіна І. В., Таранченко О. М., Тарасун В. В. / за ред. Л. С. Вавіної. – Київ: Науковий світ, 2009. – 168 с.
14. Синьов В. М. Психологія розумово відсталої дитини / В. М. Синьов, М. П. Матвеева, О. П. Хохліна. – Київ: Знання, 2008. – 359 с.

15. Седнева В. О. Основи корекційної роботи з учнями, які мають особливості психофізичного розвитку : метод. рекоменд. / В. О. Седнева. – Миколаїв : ОІППО, 2011. – 36 с.
16. Спеціальна психологія. Тексти. Частина 1 / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 1999. – 158 с.
17. Спеціальна психологія. Тексти. Частина 2 / За ред. М. П. Матвєєвої, С. П. Миронової. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2001. – 148 с.
18. Стадненко Н. М. Методика діагностики відхилень в інтелектуальному розвитку молодших школярів / Н. М. Стадненко, Т. Д. Ілляшенко, А. Г. Обухівська. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2006. – 36 с.
19. Туріщева Л. В. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі / автор-укладач Л. В. Туріщева. – Харків : Основа, 2011 – 111 с.